

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי ה' באלול תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדירים - פ"ח

1. משנה - כיצד הדין בבעל שלא ידע שבכוחו להפרי?

- א. אמר הבעל: יודע אני שיש נדרים אבל איני יודע שיש [אפשרות של] מפירין - יפר, ויום זה שנודע לו נחשב 'יום שומעו'.
- ב. אמר הבעל: יודע אני שיש נדרים שמפירין אבל איני יודע שזה מהנדרים שאותן מפירין, נחלקו - לר' מאיר: אינו יכול להפר, כיון שאותו יום שידע את עיקר הדין שבכח הבעל להפר נחשב יום שומעו. לחכמים: יפר, כיון שרק כשנודע לו שיכול להפר נדר זה, נחשב יום שומעו.

2. לגבי רוצח בשגגה שנאמר בו 'בלא ראות' ר' יהודה פירש למעט סומא ור' מאיר פירש לרבות סומא. במה נחלקו?

- א. ר' יהודה סבר: לגבי רוצח כתוב 'ואשר יבא את רעהו ביער', משמע כל דבר שיכול להכנס ליער, וסומא יכול להכנס ליער, ואם נרבה סומא מ'בלא ראות' הרי כבר מ'יער' אפשר ללמוד זאת - אלא שמע מינה: בלא ראות - פרט לסומא.
 - ב. רבי מאיר סבר: כתוב 'בבלי דעת', משמע כל מי שיכול להכות בדעת שהכה בלי דעת, וסומא הרי אינו יכול להכות בדעת, ואם נמעט סומא מ'בלא ראות', הרי כבר מ'בלי דעת' אפשר ללמוד זאת - אלא שמע מינה: בלא ראות - לרבות את הסומא.
- ובזה יישבו את הסתיירא - שמהדין הראשון של משנתנו משמע שידיעה במקצת אינה ידיעה [אף לר"מ], ואילו בברייתא משמע שלר"מ ידיעה במקצת נחשבת ידיעה. ומיושב - שלגבי רוצח ר' מאיר דרש את הכתוב לפי ענינו.

3. משנה - המדיר הנאה את חתנו והוא רוצה לתת לבתו מעות, כיצד עושה שבעלה לא יזכה בפירות?

אומר לה: הרי המעות האלו נתונין לך במתנה, ובלבד שלא יהא לבעלך רשות בהן, וגם את לא תזכי בהן לגמרי - אלא כדי לקנות בהן מה שאת נושאת ונותנת בפיק דהיינו מזונות. [אבל אם נתן לה מזונות, אין לבעלה זכיה בהן].

4. כיצד הדין אם האב אמר לה 'מה שתציעי עשי' במעות הללו?

- א. לרב - קנה אותם הבעל לאכול מהן פירות.
 - ב. לשמואל - לא קנה בעל.
- והקשו על רב - שמשמע ששיטתו כרבי מאיר, שאמר לגבי עבד כנעני שיד העבד כיד רבו דמי וה"ה ליד אשה שנחשבת ידה כיד בעלה. ואילו בעירובין שנינו - כיצד משתתפין במבוי: מניח את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי, ומזכה להן על ידי עבדו ושפחתו העברים, ועל ידי בנו ובתו הגדולים, ועל ידי אשתו, ואם קנה אותם בעלה, הרי העירוב לא יצא מרשות הבעל.
- א. תירץ רבא - אע"ג שאמר רבי מאיר 'יד אשה כיד בעלה', מודה רבי מאיר לענין שיתוף, שכיון שהבעל עצמו נותן לה לזכות לאחרים הסתלקו זכויותיו, כשם שאם נותן לה מתנה לא אוכל בזה פירות.
 - והקשו מהברייתא - אלו שאפשר לזכות על ידם לאחרים - בנו ובתו הגדולים, ועבדו ושפחתו העברים, ואלו שאין זכין להן: על ידי בנו ובתו הקטנים, ועבדו ושפחתו הכנענים, ואשתו.
 - ב. אלא אמר רב אשי - המשנה בעירובין עוסקת כשלאשתו יש חצר באותו מבוי, ומגו דזכיא לנפשה זכיא לאחרני.